

Afdeling	: R&E - Algemeen	Raadsvoorstel: DJ-1111511
Naam opsteller voorstel	: Lusan Korten-Kavelaars L.Korten@weert.nl / 0495-575518 / 06 - 4777 4977	Zaaknummer: 1111318
Portefeuillehouder	: drs. G.J.W. (Geert) Gabriëls	Agendapunt: 14

Onderwerp

Energiefonds.

Voorstel

1. Akkoord te gaan met het uitbreiden van de inzet van het resterende krediet voor verduurzaming gemeentelijke accommodaties voor de verduurzaming van accommodaties van verenigingen en stichtingen, gelegen in de gemeente Weert, en huishoudens met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum vanuit het revolverend fonds verduurzaming.
2. Akkoord te gaan met de naamswijziging van revolverend fonds verduurzaming naar Energiefonds.
3. Akkoord te gaan met het toevoegen van € 203.655,- afkomstig uit de decentralisatie uitkering klimaatmiddelen aan de Reserve Energietransitie (R2168) en dit bedrag te oormerken voor het Energiefonds.
4. Akkoord te gaan met het oormerken van € 150.000,- uit de Reserve Energietransitie (R2168) voor het Energiefonds.
5. Kennis te nemen van het verstrekken van een lening van € 160.000,- met een looptijd van 15 jaar en een rentepercentage van 1% per jaar aan WeertEnergie, ten behoeve van de uitwerking van de motie I.M. 11 van 15 juni 2017 waarin wordt opgedragen voor minder draagkrachtige huishoudens het gebruik van hernieuwbare energie mogelijk te maken en eventuele wensen en bedenkingen uit te spreken.

Inleiding

De gemeente Weert heeft de ambitie om in 2040 energieneutraal te zijn. De Weerter Routekaart Energietransitie beschrijft op basis van kernwaarden (Eerlijk, Kansrijk en Groen) en doelstellingen het pad dat gevolgd kan worden om de ambitie in te vullen. De komende 10 jaar ligt de nadruk op het verbeteren van de gebouwen (aardgasvrij-proof). Inspanning bij alle doelgroepen is noodzakelijk om deze doelstelling te realiseren. Er kan hiervoor gebruik gemaakt worden van diverse instrumenten, zoals onder andere stimuleringsleningen voor duurzaamheidsprojecten, subsidies en fiscale regelingen.

Twee doelgroepen blijken in de praktijk onvoldoende met bestaande instrumenten te kunnen worden gefaciliteerd:

- Maatschappelijk vastgoed, niet zijnde eigendom van de overheid (bijvoorbeeld verenigingsgebouwen).
- Woningeigenaren en huurders met onvoldoende financiële draagkracht.

Met dit voorstel wordt ook voor deze doelgroepen voorzien in een passend instrument om verduurzaming aan gebouwen te kunnen realiseren.

Beoogd effect/doel

Verenigingen en stichtingen met een eigen accommodatie in de gemeente Weert en huishoudens met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum gelijke kansen op verduurzaming te bieden.

Argumenten

1.1 Gelijke behandeling voor alle verenigingen en stichtingen

Momenteel kunnen alleen verenigingen en stichtingen die gebruik maken van gemeentelijke accommodaties gebruik maken van de mogelijkheden om te verduurzamen. Verenigingen en stichtingen met een eigen accommodatie zijn aangewezen op externe financieringsmogelijkheden voor wat betreft verduurzaming van hun accommodatie. De meeste verenigingen en stichtingen kunnen met hun exploitatie niet voldoen aan de krediteisen.

Door het bestaande krediet voor verduurzaming gemeentelijke accommodaties, onder gelijke voorwaarden, beschikbaar te stellen voor de verenigingen en stichtingen met een eigen accommodatie kunnen ook deze in de gelegenheid worden gesteld te verduurzamen.

1.2 Uitvoering geven aan motie

Het restant van het bestaande krediet voor verduurzaming gemeentelijke accommodaties kan (deels) worden ingezet voor de uitvoering van de motie I.M. 11 van 15 juni 2017. Doel van deze motie is het mogelijk maken van het toepassen van verduurzamingsmaatregelen voor huishoudens, verenigingen en stichtingen die niet in aanmerking komen voor leningen ten behoeve van de woning of accommodatie.

1.3 Ambitie van de Gemeente Weert is energieneutraal in 2040

De gemeente Weert heeft zich als doel gesteld om in 2040 energieneutraal te zijn. Dat wil zeggen in 2040 binnen de gemeente Weert volledig gebruik wordt gemaakt van hernieuwbare energiebronnen die we bij voorkeur zelf opwekken.

Door verenigingen en stichtingen met een eigen accommodatie te faciliteren wordt het verduurzamen van niet – gemeentelijke eigendommen gestimuleerd. Middels dit voorstel wordt uitvoering gegeven aan de Weerter Routekaart Energietransitie.

2.1 Energiefonds dekt beter de lading

Bij een revolverende werking wordt uitgegaan van een basisbedrag voor initiële uitgaven. Iedere extra uitgave wordt gedekt vanuit de opbrengsten van de eerdere uitgaven. Bij het uitvoering geven van de Weerter Routekaart Energietransitie staat niet het rendement maar de doelstelling voorop. Hierdoor heeft het revolverend karakter van investering een langere doorlooptijd. Gezien de ambitie om in 2030 alle accommodaties aardgasvrij-proof te hebben zal er veel geïnvesteerd moeten worden. Daardoor ligt het noodzakelijke investeringstempo hoger dan het revolverend vermogen. Het Energiefonds zal vanuit de Weerter Routekaart Energietransitie beschikbare middelen jaarlijks moeten worden aangevuld.

3.1 Administratief noodzakelijk om beschikbare middelen in reserve te boeken

De resterende middelen vanuit de decentralisatie uitkering klimaatmiddelen kunnen alleen via een reserve beschikbaar worden gesteld voor het Energiefonds om zo uitvoering te kunnen geven aan de Weerter Routekaart Energietransitie.

4.1 Bedrag met Weerter Routekaart Energietransitie nog niet definitief vastgesteld

Met het vaststellen van de Weerter Routekaart Energietransitie is € 150.000,- geprognostiseerd opgenomen ten behoeve van het Energiefonds. Door het bedrag definitief

te labelen komt het beschikbaar ten behoeve van de uit te voeren maatregelen van dit voorstel.

5.1 Gemeente Weert is geen energieleverancier

Het leveren van hernieuwbare energie behoort niet tot de kerntaken van de gemeente Weert. De gemeente Weert heeft wel de ambitie om in 2040 energieneutraal te zijn. Met de lening investeert WeertEnergie in het opwekken van hernieuwbare energie. De opgewekte energie wordt geleverd aan de energieleverancier (Samen OM) van energiecoöperaties. Samen OM treedt vervolgens op als aanbieder van lokaal opgewekte hernieuwbare energie. Huishoudens, maar ook andere energieverbruikers, in de gemeente Weert kunnen een contract afsluiten en op deze manier van hernieuwbare energie gebruik maken.

5.2 Lokaal opgewekte hernieuwbare energie beschikbaar voor iedere inwoner van Weert

Het zelf investeren in verduurzamingsmaatregelen is voor minder draagkrachtige huishoudens (met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum) niet mogelijk. Voor het aangaan van een lening komen deze huishoudens niet in aanmerking als gevolg van een negatieve BKR toets. Los daarvan hebben minder draagkrachtige huishoudens veelal geen eigen woning, maar een huurwoning.

WeertEnergie draagt zorg voor het opwekken van hernieuwbare energie en de bijbehorende investering. De energie wordt verkocht aan energieleverancier Samen OM. Via deze leverancier kan iedere inwoner van Weert groene stroom afnemen zonder zelf te investeren.

5.3 Er is bestaand krediet beschikbaar

Op 21 juni 2017 heeft de gemeenteraad ingestemd met het beschikbaar stellen van een krediet van € 1.000.000,- ten behoeve van de verduurzaming van gemeentelijke accommodaties. Ter onderbouwing van dit krediet is een lijst opgesteld met daarop de verschillende gemeentelijke accommodaties en de bijbehorende verduurzamingsmaatregelen. Op 28 mei 2019 heeft het college ingestemd met verbreding van de inzet van het krediet. De koppeling tussen specifiek object en specifieke maatregel is los gelaten waardoor het krediet optimaal ingezet kan worden ten behoeve van de verduurzaming van gemeentelijk accommodaties. Middels TILS lijst 1515 is de raad hierover geïnformeerd.

Momenteel is er nog € 210.000,- beschikbaar van dit krediet. Dit bedrag kan worden ingezet voor de opstart van een Energiefonds om zo invulling te kunnen geven aan de motie.

5.4 Privacy gewaarborgd

Door de voorgestelde werkwijze hebben WeertEnergie en de energiecoöperatie Samen OM geen kennis van het inkomen van de contractant. De inkomensvoets en de uitbetaling van de extra tegemoetkoming wordt uitgevoerd door de gemeente Weert.

De contractant neemt zelf het initiatief om de gemeente te laten beoordelen of voldaan wordt aan de voorwaarde om in aanmerking te komen voor de extra toeslag van € 150,- per jaar.

5.5 Financiële tegemoetkoming is losgekoppeld van de stroomafname

Het exploitatiemodel van het zonnedak gaat uit van een bepaald minimum aan stroomafname. Hoe meer stroom wordt afgenomen hoe beter de exploitatie. Door een financiële tegemoetkoming te koppelen aan het stroomverbruik wordt energiebewust leven niet gestimuleerd. Daarom is in dit voorstel gekozen voor een vaste jaarlijkse tegemoetkoming om de financieel minder draagkrachtige huishoudens te ondersteunen.

5.6 Het geldende gemeentelijke beleid maakt het verstrekken van een lening mogelijk

In het Treasurystatuut artikel 10 lid 3e is opgenomen dat het verstrekken van leningen,

garanties en kapitaalverstrekkingen aan derden op grond van artikel 2 lid 1 Wet Fido ¹ mogelijk is onder de volgende voorwaarden:

- Er is sprake van een publieke taak

Hiervoor wordt verwezen naar de samenwerkingsafspraken die gemaakt zijn met WeertEnergie en welke als bijlage aan dit voorstel zijn toegevoegd.

- De derde kan geen lening krijgen bij een commerciële financieringsinstelling
De lening kan wel verkregen worden maar de condities waaronder geleend kan worden zorgen voor een negatieve exploitatie van het zonnedak. Door te lenen onder gunstige condities ontstaat de mogelijkheid om minder draagkrachtige huishoudens voordeel te laten behalen uit het gebruiken van hernieuwbare energie.

- Het college informeert de raad vooraf en neemt pas een besluit nadat de raad de gelegenheid heeft gehad zijn wensen en bedenkingen te uiten
Dit gebeurt middels het voorliggende raadsvoorstel.

- Bij het verstrekken van leningen, garanties of kapitaal bedingt het college zoveel mogelijk zekerheden

Er wordt een hypothecair pandrecht op de zonnepanelen afgesloten. Wanneer WeertEnergie niet aan haar betalingsverplichting kan voldoen dan wordt de gemeente eigenaar van de zonnepanelen. Het voortgezet gebruik van het dak is geregeld in de overeenkomst die WeertEnergie met Nering Bögel heeft afgesloten.

- De voorwaarden waaronder de lening, garantie of kapitaalverstrekking wordt verstrekt worden vastgelegd in een overeenkomst.

Een concept leningsovereenkomst is toegevoegd aan dit voorstel.

5.7 Rentepercentage en staatssteun

De rente die we als gemeente Weert moeten betalen voor het aantrekken van vreemd kapitaal is 0,30%. Voor de lening aan WeertEnergie wordt uitgegaan van een rentepercentage van 1%. De 0,70% opslag is ter dekking van administratiekosten. Met het instellen van een Energiefonds wordt het gebruik van hernieuwbare energie voor iedere inwoner van Weert toegankelijk gemaakt. Het helpt Weert om de doelstellingen uit de Weerter Routekaart Energietransitie te behalen en heeft daarnaast een maatschappelijke bijdrage.

De inzet van het Energiefonds is kostendekkend voor de gemeente Weert. Met toepassing van het rentepercentage van 1% is de kostendekking voor de gemeente Weert gewaarborgd en wordt de exploitatie van het zonnedak, inclusief de financiële tegemoetkoming aan huishoudens met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum, mogelijk.

Wanneer WeertEnergie bij een commerciële bank zou lenen dan is het gemiddelde rentepercentage 6%. Zetten we dit tegenover de 1% waarvoor WeertEnergie een lening bij de gemeente krijgt dan is hier een voordeel van € 64.000,- over de gehele looptijd van 15 jaar (gemiddeld € 4.267,- per jaar) behaald. Dit voordeel valt beneden de norm van staatssteun. Op advies van de externe jurist wordt wel melding gemaakt van dit voordeel.

Kanttekeningen en risico's

¹ Artikel 2lid 1:

Openbare lichamen kunnen uitsluitend ten behoeve van de uitoefening van de publieke taak leningen aangaan, middelen uitzetten of garanties verlenen. Voor het overige houden zij hun liquide middelen in 's Rijks schatkist aan.

1.1 Te veel aanvragen voor het Energiefonds

Voor de verduurzamingsmaatregelen aan accommodaties in de gemeente Weert niet in eigendom van de gemeente resteert, na inzet van € 160.000,- voor de lening aan WeertEnergie, een bedrag van € 50.000,-. Hieraan wordt € 203.655,- toegevoegd vanuit decentralisatie uitkering klimaatmiddelen. Er is inmiddels ook al weer een uitputting op de middelen gedaan ten behoeve van de verduurzaming van het zwembad. De verwachte beginstand van het Energiefonds per 1 januari 2021 zal € 200.000,- bedragen. Er is een actieve vraag van de scouting Weert en er hebben zich ook een aantal sportverenigingen gemeld die mogelijk gebruik willen maken van gemeentelijke ondersteuning op basis van een lening. Naar verwachting is het beschikbare kapitaal voldoende om de aanvragen voor 2021 te kunnen verwerken.

1.2 Te veel aanmeldingen voor beschikbare capaciteit zonnedak

WeertEnergie zet de lening in voor het plaatsen van 960 zonnepanelen. Deze zonnepanelen kunnen, gemiddeld over 15 jaar, 226.000 Kwh opleveren. Hiermee kunnen ongeveer 62 huishoudens (uitgaande van een gemiddelde afname van 3.500 Kwh per huishouden) van elektriciteit worden voorzien. Bij meer aanmeldingen is er de mogelijkheid tot het plaatsen van extra zonnepanelen. Er moeten dan opnieuw afspraken worden gemaakt.

1.3 Privacy wetgeving Algemene Verordening Gegevensbescherming

Het verlenen van de toestemming tot een inkomenstoets moet goed worden vastgelegd. Intern is navraag gedaan bij de AVG-coördinatoren. Het toestemming vragen voor de inkomenstoets in het contract volstaat alleen wanneer de hoofddienst, het energiecontract, niet afhankelijk is van deze toestemming. Dat betekent dat iedereen in de gemeente Weert een energiecontract via Samen OM af kan sluiten. Als addendum op het contract moet een privacy-verklaring worden aangeleverd. In deze privacy-verklaring wordt opgenomen welke informatie aangeleverd moet worden ten behoeve van de inkomenstoets. Tevens wordt opgenomen hoe lang de informatie bewaard wordt en met welk doel. In samenwerking met de AVG-coördinatoren en de interne jurist zal een addendum worden opgesteld.

1.4 Capaciteit nodig voor de inkomenstoets

Op dit moment is nog onduidelijk hoeveel huishoudens gebruik gaan maken van de geboden mogelijkheid. Voorlopig wordt er van uitgegaan dat de inkomenstoets en de uitbetaling binnen de bestaande capaciteit plaats kan vinden. Mocht in de toekomst anders blijken dan wordt er een concreet voorstel met een passende oplossing aan u ter besluitvorming voorgelegd.

2.1 Aannames exploitatiemodel wijken in werkelijkheid af

Het exploitatiemodel van WeertEnergie gaat uit van een aantal aannames. Zo wordt er gerekend met een gemiddelde stroomprijs, een gemiddelde opwekking van hernieuwbare energie en een minimale afname. Wanneer deze aannames in werkelijkheid afwijken dan kan dit een positief of negatief effect hebben op de uiteindelijke exploitatie. In de contractuele afspraken met WeertEnergie is een relatie gelegd met de aflossing van de lening en de exploitatie van het zonnedak. Bij afwijkende aannames kan er een versnelling of vertraging ontstaan in de looptijd van de lening.

Ook de koppeling met de financiële bijdrage van € 150,- per contract per jaar is afhankelijk van de werkelijke exploitatie van het zonnedak. Wanneer de exploitatie onvoldoende is om in de tegemoetkoming per huishouden te voldoen, dan zal dit verreken worden met het revolverend karakter van de lening. Hiermee blijft het voordeel van € 150,- per jaar voor de huishoudens die voldoen aan de inkomenseis geborgd.

2.2 WeertEnergie kan niet aan haar betalingsverplichtingen voldoen

Aan de voorgestelde werkwijze en de daaraan gekoppelde afspraken tussen WeertEnergie en de gemeente Weert ligt een berekening ten grondslag. In de berekening zijn aannames gedaan betreffende de ontvangen SDE+ subsidie en prijsafspraken voor de afname van stroom met de energiecoöperatie. Wanneer de werkelijkheid sterk afwijkt van de aannames dan kan het verdienmodel, gericht op kostendekking, van WeertEnergie onder druk komen te staan. In onderling overleg zal dan gezocht moeten worden naar een passende oplossing.

Financiële gevolgen

Op het moment dat dit voorstel in procedure is gegaan resteert er € 210.000,- van het totaal krediet van € 1.000.000,- inzake de verduurzaming gemeentelijk vastgoed. Er zijn nog een aantal lopende zaken die nog financieel afgehandeld moeten worden. Deze afhandeling vindt nog plaats binnen de bestedingskaders zoals voor besluitvorming van onderhavig voorstel van toepassing.

Er wordt € 160.000,- uit de bestaande middelen voor verduurzaming gemeentelijke accommodaties (restant krediet € 1.000.000,-) ingezet ten behoeve van de lening aan WeertEnergie voor de aanleg van zonnepanelen op het dak van Nering – Bögel. Dit heeft geen invloed op het begrotingsresultaat of de algemene reserve.

Gedurende 15 jaar wordt er jaarlijks € 10.667,- afgelost op de lening. De lening wordt als een financieel vast actief ingeboekt. De rentebaten worden in de exploitatie verwerkt. Het verloop van de rentebaten is aflopend met de stand van de lening. Het eerste jaar is de renteopbrengst € 1.600,-.

Het bedrag dat na de lening aan WeertEnergie resteert uit het krediet van € 1.000.000,- ten behoeve van de verduurzaming gemeentelijke accommodaties bedraagt € 50.000,- . Dit bedrag kan worden ingezet voor de verduurzaming van verenigingsaccommodaties, niet zijnde eigendom van de gemeente Weert.

De € 203.655,- vanuit decentralisatie uitkering klimaatmiddelen, waarvan wordt voorgesteld deze aan de Reserve Energietransitie (R2168) toe te voegen, wordt ook voor deze doeleinden ingezet.

Voor de inzet van deze middelen geldt een aflossingsregeling met een maximale looptijd van 15 jaar. De voorwaarden waaronder deze middelen beschikbaar worden gesteld wordt via een verordening, die separaat aan de raad zal worden voorgelegd, geregeld. De lening met WeertEnergie is in de geest van deze verordening afgesloten.

Juridische toets:

Een extern advocatenkantoor is gevraagd de onderliggende casus van de lening aan WeertEnergie juridisch te toetsen. Hierbij is specifiek aandacht gevraagd te toetsen aan de criteria van het Treasurystatuut van de gemeente Weert, de Wet Markt en Overheid en de leningsovereenkomst inclusief de zekerheden in het bijzonder. De bevindingen van de externe jurist zijn als bijlage aan het voorstel toegevoegd. De opmerkingen betreffende de leningsovereenkomst zijn overgenomen in de overeenkomst.

Uitvoering/evaluatie

Jaarlijks zal, met de voortgangsrapportage betreffende de Weerter Routekaart Energietransitie, inzicht worden gegeven in de stand van zaken. Er zal een opgave worden verstrekt van het aantal huishoudens dat gebruik maakt van een energiecontract via WeertEnergie en hoeveel van deze huishoudens tot de doelgroep behoren. Ook zal inzage worden gegeven in de aanvragen van verenigingen en stichtingen voor het uitvoeren van verduurzamingsmaatregelen aan de eigen accommodaties.

Communicatie/participatie

Binnen de gemeente Weert is de doelgroep voor dit voorstel in beeld. Vanwege de regels in de AVG kan deze doelgroep niet worden aangeschreven om de mogelijkheid van gebruik van hernieuwbare energie onder de aandacht te brengen. De betreffende huishoudens hebben hiervoor niet expliciet toestemming verleend.

Om toch de doelgroep te bereiken wordt, na akkoord door uw raad, in overleg met de afdeling communicatie een persbericht opgesteld. Dit persbericht wordt via de gebruikelijke media verspreid. Daarin wordt men niet alleen attent gemaakt op de mogelijkheden. Er wordt ook aangegeven hoe en met wie contact kan worden opgenomen voor vragen of een daadwerkelijke overstap.

Het energie contractaanbod wordt in de VoorzieningenWijzer opgenomen. Wanneer men de vragenlijst doorloopt dan kan, mits de voorwaarden voldoende gunstig zijn, objectief worden vastgesteld of het voordelig is voor het betreffende huishouden om over te stappen.

Advies raadscommissie

De raadscommissie Ruimte & Economie acht het voorstel rijp voor behandeling in de raad, als bespreekstuk.

Bijlagen

- Samenwerkingsafspraken WeertEnergie
- Rapport juridische toets Hoeberechts advocaten

Bijbehorend ontwerpraadsbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

Burgemeester en wethouders van Weert,

secretaris,	de burgemeester,
M.J.M. Meertens	C.C. Leppink-Schuitema

Nummer raadsvoorstel: DJ-1111511

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Weert,

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 15 december 2020

besluit:

1. Akkoord te gaan met het uitbreiden van de inzet van het resterende krediet voor verduurzaming gemeentelijke accommodaties voor de verduurzaming van accommodaties van verenigingen en stichtingen, gelegen in de gemeente Weert, en huishoudens met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum vanuit het revolverend fonds verduurzaming.
2. Akkoord te gaan met de naamswijziging van revolverend fonds verduurzaming naar Energiefonds.
3. Akkoord te gaan met het toevoegen van € 203.655,- afkomstig uit de decentralisatie uitkering klimaatmiddelen aan de Reserve Energietransitie (R2168) en dit bedrag te oormerken voor het Energiefonds.
4. Akkoord te gaan met het oormerken van € 150.000,- uit de Reserve Energietransitie (R2168) voor het Energiefonds.
5. Kennis te nemen van het verstrekken van een lening van € 160.000,- met een looptijd van 15 jaar en een rentepercentage van 1% per jaar aan WeertEnergie, ten behoeve van de uitwerking van de motie I.M. 11 van 15 juni 2017 waarin wordt opgedragen voor minder draagkrachtige huishoudens het gebruik van hernieuwbare energie mogelijk te maken en eventuele wensen en bedenkingen uit te spreken.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 3 februari 2021

De griffier,	De voorzitter,
M.H.R.M. Wolfs-Corten	C.C. Leppink-Schuitema